

Zálesí

Čtvrtletník pro kulturu, sport,
historii a společenský život

ročník 63, podzim 2026, zdarma

KAMENY ZMIZELÝCH

800 LET
OD PRVNÍ ZMÍNKY

PO STARÝCH
HUMPOLECKÝCH GRUNTECH

POVÍDKA PRO ZÁLESÍ

SOUTĚŽNÍ KVÍZ

TÉMA NA PODZIM

Uctění památky Zikmunda a Karolíny Budlovských 3

KULTURA ŽIJE

Kulturní lahůdky 7

Z KNIHOVNY

Začátek školního roku v knihovně 8

Noc literatury v Humpolci 8

Hmyzí stezka v knihovně zahradce 9

Z MUZEA

Ohlédnutí za výstavou Na plný plyn 11

Podzimní pozvánka do muzea 12

800 LET OD PRVNÍ ZMÍNKY

Krasoňov 13

Kletečná, Krasoňov, Lhotka, Petrovice, Plačkov 15

PO STARÝCH HUMPOLECKÝCH GRUNTECH

Putování čísla popisného 52 od Mottlova gruntu 17

HRAJEME SI

Humpolecký výroční kvíz 19

POVÍDKA PRO ZÁLESÍ

Nadpřirozená schopnost 20

Uctění památky Zikmunda a Karolíny Budlovských

V Radničních listech naleznete pozvánku na letošní již čtvrté pokládání Stolpersteinů v Humpolci. Povězme si něco o těch, jejichž památka bude uctěna.

Dalšími nevinnými oběťmi šoa byli sourozenci **Zikmund a Karolína Budlovští**. Pocházeli z původně venkovské rodiny, jejíž kořeny sahají do nedalekého Květinova, kde se roku 1802 usadil jistý Markus Budlowsky. Jedním z jeho synů byl Lazar (nar. cca 1805), řezník v Květinově (čp. 26), který má s manželkou Rozálií, roz. Mahlerovou, doloženo sedm dětí. Syn Emanuel (1846–1936) se oženil s Reginou, roz. Lauferovou (1848–1940) ze Skorkova. Tato rodina se několikrát stěhovala, než se natrvalo usadila v Jihlavě. Roku 1890 bydleli v tehdejší Kapucínské ul. 605/4 (dnes Divadelní ul.). Emanuel působil jako obchodní agent. Měli následující děti:

1) **Karolína** se narodila 15. června 1870 v Kalhově. Roku 1890 žila u rodičů v Jihlavě, byla švadlenou a zůstala svobodná. Ve stáří se přestěhovala k bratrovi Zikmundovi do

Humpolce, se kterým byla 9. června 1942 odvečena transportem AAc pod č. 79 do Terezína a následně 15. října 1942 transportem Bv pod č. 1197 do Treblinky.

2) **Zikmund** – o jeho osudu je pojednáno níže.

3) Heinrich se narodil 11. února 1876 v Mladých Bříštích. Později zřejmě žil s rodinou ve Vídni, kde také zemřel.

4) Josef se narodil 4. května 1881 v Horních Rápoticích a zemřel 5. září 1882 v Dušejově.

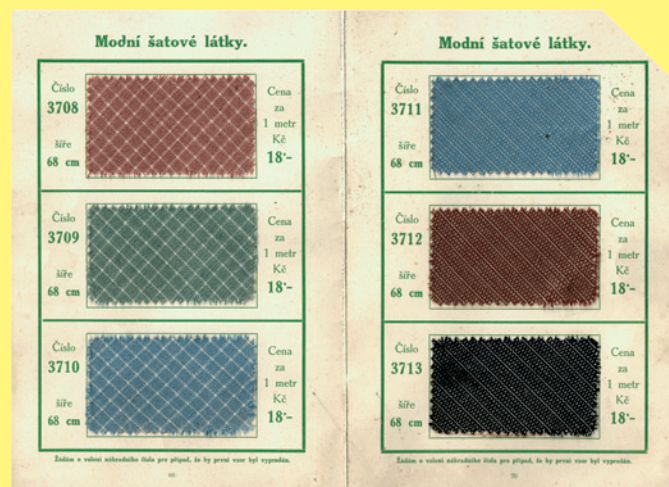
5) Ernst se narodil 8. července 1883 v Jihlavě. S manželkou Ellou (nar. 24. června 1907) měli syna Paula (nar. 15. března 1934) a žili ve Vídni. Odtud byli deportováni transportem IV/8 do Terezína, kde Ernst 15. února 1943 zemřel. Ella a Paul byli 19. října 1944 odvečeni transportem Es do Osvětimi, kde byli zavražděni.

Podrobněji o Zikmundu Budlovském, který se narodil 9. prosince 1872 v Kalhově. Roku 1886 odešel od rodičů z Jihlavy do Humpolce, kde byl obchodním příručím. Zřejmě nastoupil přímo do obchodu k Morici Bondyovi v čp. 254 na Dolním náměstí. Později tento zavedený obchod se střížním zbožím převzal. *Národní listy* z 15. prosince 1899 informují, že u krajského soudu v Kutné Hoře byla zapsána firma „A. Bondyho syna nástupce“, jejímž novým majitelem se stal Zikmund Budlovský. Po roce 1900 Moric Bondy prodal Zikmundu Budlovskému i dům čp. 254. Vzpomínku na nakupování u Budlovských za první republiky zachovala ve své autobiografické knize *Ohlédnutí* Jiřina Zábranová.

Když Zikmund Budlovský přebíral obchod, byl již ženatý. Dne 18. července 1899 se v pražském hotelu Robitschek oženil s Bertou Dubskou (nar. 19. listopadu 1876), dcerou Vojtěcha a Rosalie Dubských. Ti se roku 1902 přestěhovali do Humpolce, kde v domě čp. 253 roku 1913 oba zemřeli.

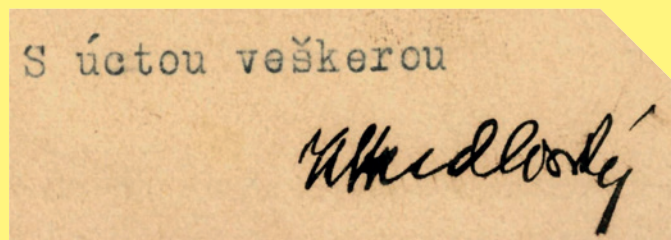
Obchod Zikmunda Budlovského v čp. 254 v roce 1930

Vzorník látek Zikmunda Budlovského na jaro a léto 1928

Na židovském hřbitově je dochován jejich monumentální náhrobek ve stylu pozdní secese. Jejich synem byl také Ignác Dubský (1866–1934), jehož dcera Markéta (1907–1942) se provdala za Karla Brady-Metzla. Byli to rodiče Jiřího a Hany Bradyových – tragický osud Hany celosvětově proslavil známý příběh Hanin kufřík.

Zikmund Budlovský byl členem pohřebního spolku Chevra kadiša. Byl česky smýšlející. Aloisie Pavlovská na stránkách Zálesí (roč. IX) v článku Jak Humpolec prožil den svobody (28. X. 1918) zaznamenala: „Před Budlovskými stáli dva studenti, kotouče stužek v náručí a horlivě stříhali kolemjdoucím trikolory.“ K 5. prosinci 1920 čteme v humpolecké kronice, že „Národní smýšlení a příslušnost k československému národu projeví tito členové místní skupiny Svazu Čechů-Židů pro Humpolec a okolí...“ V seznamu je uveden Zikmund Budlovský i jeho budoucí zeť Oskar Haller. Oba byli také členy *Musejní společnosti v Humpolci*, která po druhé světové válce uveřejnila vzpomínku na všechny své zavražděné členy – tedy i na ně oba.

Podpis Zikmunda Budlovského

Manželé Budlovští měli celkem tři děti – Štěpánku, Karla a Augustu (Gustu).

Karel se narodil 7. března 1902 a zemřel 8. července 1920 jako student VI. třídy státního vyššího gymnázia v Německém Brodě. Pohřben byl na humpoleckém hřbitově. Rodiče uveřejnili smuteční oznámení v deníku Tribuna, jehož odpovědným redaktorem byl tehdy Ferdinand Peroutka.

Dcera Augusta (nar. 6. března 1904) se provdala za Otta Reitera (nar. 13. října 1889), měli syna Iva (nar. 23. června 1928) a žili v Kutné Hoře. Otto Reiter byl společníkem firmy RESPO, vyrábějící prádlo, pletené a galanterní zboží. Rodina byla 5. června 1942 transportem AAb odvečena do Terezína, kde byla vězněna až do roku 1944. V červnu 1944 byla pro Červený kříž pořízena propagandistická fotografie židovské vězeňkyně pracující jako zdravotní sestra na klinice v Hamburských kasárnách. Na ní je zachycena humpolecká rodačka Augusta Reiterová. Zanedlouho byla rodina rozdělena. Otto s Ivem byli zařazeni do transportu EI a 29. září 1944 posláni na poslední cestu do Osvětimi. Transportem En 4. října 1944 je do Osvětimi následovala i Augusta. Nikdo z nich se nevrátil. Dne 15. srpna 2018 jim byly položeny v Kutné Hoře před domem v Sokolské ul. 601/2 tři Stolpersteiny.

Nejstarší dcera Štěpánka (nar. 20. dubna 1900) se provdala za Oskara Hallera (nar. 2. srpna 1888 v Humpolci čp. 39). Oskarův dědeček Leopold (nar. 1831) pocházel ze Žleb a od poloviny 50. let 19. století měl pronajatý dvůr

V červnu 1944 byla v Terezíně pořízena pro Červený kříž propagandistická fotografie zdravotní sestry, kterou byla Augusta Reiterová, rozená Budlovská

v Kalištích. Zde se mu s manželkou Eleanorou, roz. Hoffmannovou, narodilo šest dětí, včetně Oskarova otce Bohumila (nar. 31. května 1855). Kolem roku 1862 se rodina přestěhovala do Humpolce, kde se narodily další čtyři děti. „Zdejší vážený sládek na pivovare jeho osvícenosti Knížecí Pana, Pana z Hohenlohe...“ Leopold Haller byl 4. června 1863 přijat do humpoleckého rajcechu (byť cechy byly roku 1859 formálně nahrazeny společenstvy). V letech 1879–1881 působil jako předseda humpolecké židovské obce, byl zakládajícím členem a činovníkem humpoleckého Sokola a 28. prosince 1885 byl za město zvolen do komise pro výstavbu tkalcovské školy. Následně se s manželkou a třemi dětmi přestěhoval do Prahy. Tam 22. října 1901 zemřel a na smutečním oznámení v *Prager Tagblatt* má uvedeno, že byl „Reprezentantem Čáslavského kraje Zemského židovstva v Království českém“.

V Humpolci zůstal syn Bohumil Haller, který se zprvu učil zámečnickem v Jihlavě (1869), později byl majitelem polního hospodářství a zasílatelství a provozoval špedici. Dne 23. května 1886 se v Kolíně oženil s Bedřiškou, roz. Bischitzkou (nar. 15. prosince 1865). Žili v Humpolci v čp. 39, kde přišly na svět jejich děti. Nejstarší Irma (nar. 10. března 1887; provdaná Polláková, později rozvedená) byla 9. července 1942 odvečena transportem AAP pod č. 602 z Prahy do Terezína a následně 28. července 1942 transportem AAY pod č. 652 do koncentračního tábora v Baranoviči, kde byla zavražděna. Druhorozeným byl zmíněný Oskar. Třetím byl Leopold (nar. 8. července 1890), který studoval pražskou lékařskou fakultu, stal se jednoročním dobrovolníkem a jako desátník 11. pěšího pluku byl na srbském bojišti těžce raněn do hlavy. Po operaci na klinice profesora Antona von Eiselsberga ve Vídni 8. listopadu 1914 zemřel. K pohřbení byl převezen do Humpolce. Je uveden na památníku padlých na Horním náměstí. Mladší sestra Pavlína (nar. 28. června 1891) zemřela jako jedenáctiletá 28. srpna 1902. Dne 26. září 1893 se narodila a záhy nato zemřela poslední dcera. Bohumil Haller zemřel 8. března 1931 v Humpolci čp. 39 a byl pohřben do hrobu k předčasně zemřelým dětem. Manželka Bedřiška Hallerová

byla odvečena z Prahy 9. července 1942 transportem AAP pod č. 40 do Terezína a odtud 19. října 1942 transportem Bw pod č. 1602 do Treblinky, kde byla zavražděna.

Zpět k Oskarovi a Štěpánce Hallerovým. Oskar Haller 17. července 1919 vystoupil z církve. Dne 4. dubna 1924 se manželům v Humpolci čp. 39 narodila jediná dcera Helena. Oskar byl velkoobchodník, především s obilím. Štěpánka i Helena byly členkami místního tenisového LTC. Štěpánka Hallerová, která je zachycena na klubové fotografii v roce 1928, působila jako klubová činovnice. Helena začala od roku 1937 hrát jako dorostenka a ještě roku 1939 odehrála tři oficiální zápasy. Rodina odešla do Prahy a odtud byli všichni tři z bydlíště v ul. El. Krásnohorské 11 odvečeni 22. prosince 1942 transportem Ck pod č. 240, 241 a 242 do Terezína. Zde zůstali téměř dva roky. Dne 1. října 1944 byl Oskar poslán transportem Em pod č. 764 do Osvětimi, kde byl zavražděn. Štěpánka a Helena byly 4. října 1944 odvečeny transportem En pod č. 1101 a 1038 do Osvětimi. Obě válečné útrapy přežily. Štěpánka byla osvobozena v Schlesiersee a Helena v Gross-Rosen. Štěpánka Hallerová zemřela 11. května 1992. Helena se po válce provdala za Antonína Bišického (23. srpna 1912–31. července 1974) a zemřela

28. října 2014 v Praze. Měli spolu syna Jana (13. července 1947–23. července 2009), který odešel do Německa, kde žil ve Frankfurtu nad Mohanem. Patronkou pokládání kamenů Budlovským bude Janova manželka Zuzana Bišická a jejich děti Martin a spisovatelka Barbara.

Počátkem léta 1937 byla pořízena rodinná fotografie, na které jsou zvěčněni manželé Budlovští s dcerami, jejich manželi a dětmi. Idyla skončila. Dne 28. srpna 1937 zemřela Berta a byla pohřbena do hrobu k synu Karlovi. Zřejmě v souvislosti s jejím úmrtím se za bratrem přistěhovala sestra Karolína. Přišla sem i jejich ovdovělá matka Regina Budlovská, která zde 12. října 1940 zemřela. K pohřbení byla převezena do Jihlavy. To bylo již v době pronásledování Židů, které vyvrcholilo transporty do koncentračních táborů. Ze svého domu čp. 254 byl Zikmund Budlovský se sestrou Karolínou 9. června 1942 odvečen transportem AAC pod č. 78 do Terezína a následně 15. října 1942 transportem Bv pod č. 1196 do Treblinky. Ani jeden se již nevrátil.

Dne 17. září 2026 budou na památku Karolíny a Zikmunda Budlovských položeny dva Stolpersteiny před dům čp. 254 na Dolním náměstí.

Vladimír Staněk

Rodinná fotografie manželů Budlovských s dcerami, jejich manželi a dětmi z roku 1937

Kameny zmizelých

Slavnostní odhalení Stolpersteine –
kamenů zmizelých věnovaných rodině
Budlovských, našim bývalým spoluobča-
nům, kteří se stali obětí holocaustu.

Dolní náměstí 254

**čtvrtek
17/9 2026
10:00**

DIVADLO

Past na myši

Kdo je vrah? A kdo bude další obětí? Nejslavnější divadelní detektivka všech dob od královny zločinu Agathy Christie míří na humpolecké jeviště v podání Divadelního souboru Jindřicha Honzla. Osm lidí odříznutých od světa sněhovou bouří, jeden penzion a vrah, který může být kýmkoliv z nich. Legendární Past na myši, která už desítky let drží diváky v napětí po celém světě, slibuje pořádnou dávku tajemství, podezírání i překvapivých zvratů. Režie se ujal Adam Čejka. Přijďte si zahrát na detektiva – a hlavně neprozradte ostatním, kdo je vrah!

18. 9. a 26. 9., 19:00, divadelní scéna kina

HUDBA

SeniorGala

Přijďte společně oslavit Mezinárodní den seniorů hudbou, zpěvem a tancem! Slavnostní podvečer nabídne pestrý program nejen pro seniory, ve kterém se představí swingová kapela HLINÍK ORCHESTRA, pěvecký sbor Cantare nebo dětský folklorní soubor Hrdlička. SeniorGala pořádá MĚKIS ve spolupráci se Spolkem Mahler pro rozvoj kulturních tradic Vysočiny. Kino bude otevřeno již od 17:00 a pro návštěvníky bude připraveno také občerstvení. Přijďte si užít příjemný večer ve společnosti známých melodií a humpoleckých účinkujících!

1. 10., 18:00, divadelní scéna kina

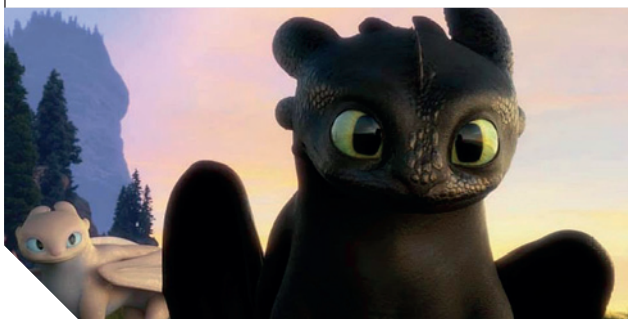

FILMOVÝ MARATON

Jak vycvičit draka

Jeden den, čtyři filmy a pořádná dračí jízda! Kino Humpolec se na celý den promění ve svět Vikingů a draků a na velkém plátně nabídne kompletní filmovou sérii Jak vycvičit draka – od prvního animovaného dobrodružství z roku 2010 až po hraný film z roku 2025. Mezi projekcemi bude připraven doprovodný program pro malé i velké Vikingy: fotokoutek, tematické občerstvení, tvořivé dílny, hry a další zábava. Spolek Puntanela návštěvníky zabaví výrobou vikingského nástroje, tancem a hrami. Oprašte vikingské kožené šaty a přijďte si užít den plný dobrodružství, přátelství a draků. A kdo ví – třeba potkáte i Bezzubku!

1. 11., od 9:00, kino Humpolec

CESTOVATELSKÁ PŘEDNÁŠKA

**Jiří Kolbaba:
Sedm divů Islandu**

Vydejte se s cestovatelem a fotografem Jiřím Kolbabou na jeden z nejfotogeničtějších ostrovů světa. Island nabízí krajinu, která chvílemi připomíná peklo a chvílemi ráj – termální prameny a gejzíry, bouřlivé vodopády, třpytivé ledovce, vulkanickou půdu i nekonečné zelené pláně. A Jiří Kolbaba ji zná opravdu důkladně – Island navštívil už dvaatřicetkrát! Přijďte si poslechnout jeho vyprávění a prostřednictvím působivých fotografií objevit sedm divů země ohně a ledu.

18. 11., 18:00, divadelní scéna kina Humpolec

Začátek školního roku v knihovně

Prázdniny jsou u konce a Knihovna Jiřiny Zábranové vstupuje do nového školního roku s pestrou nabídkou akcí pro děti i dospělé. Také během září bude možné navštívit hmyzí stezku v knihovní zahradce, která je určena především dětem školního věku. Stezka bude přístupná až do konce září v otevírací době dětského oddělení a vstup je zdarma. Je součástí projektu Hmyzí svět v knihovně, který byl finančně podpořen Ministerstvem kultury ČR.

Začátek školního roku bude patřit také tradiční burze vyřazených knih, která se uskuteční od 2. do 30. září. Zájemci si budou moci vybrat z vyřazených titulů naučné literatury, beletrie i knih pro děti. A protože k září neodmyslitelně patří návrat do školních lavic, nabídne knihovna od 1. do 4. září také pomoc školákům s obalováním atypických učebnic a sešitů.

V pondělí 7. září od 17:45 se v dětském oddělení uskuteční další setkání s Jakubem Vazačem. Přednáška Historie Humpolce III. – opakování připomene Humpolec v období od roku 1848 do roku 1948. Vzhledem k omezenému počtu míst je nutná rezervace předem.

Na své pravidelné schůzky navážou také mladí čtenáři. V pondělí 14. září se po prázdninách opět setkají členové Čtenářského klubíku pro dospívající a milovníci fantasy literatury. Společné povídání o knihách, oblíbených příbězích a fantastických světech nabídne mladým čtenářům prostor nejen ke sdílení čtenářských zážitků, ale také k setkání s dalšími, kteří mají podobnou zálibu v knihách.

Jednou z hlavních zářijových kulturních událostí bude Noc literatury, která se uskuteční ve středu 16. září od 18:00.

Po prázdninové přestávce se vrátí také pravidelné setkávání nad knihami. V pondělí 21. září od 17:35 se uskuteční první poprázdninové setkání Čtenářského klubu pro dospělé.

Závěr září bude patřit také vědě. Knihovna Jiřiny Zábranové se i letos připojí k projektu Noc vědy, který se uskuteční v pátek 25. září. Program knihovna připraví ve spolupráci s vědci ze Science ON a návštěvníci se mohou těšit na setkání, při kterém věda nebude jen v učebnicích, ale především na dosah ruky. Podrobnější informace o programu a čase konání knihovna zveřejní na webových stránkách a sociálních sítích, zájemci je najdou také na www.nocvedy.cz.

Nový školní rok se v knihovně teprve rozbíhá, a proto hned na začátku října nabídne další dvě novinky. Ve čtvrtek 1. října od 9:00 začne ve studovně knihovny Trénování paměti. Úvodní lekce nabídne praktická cvičení paměti pro zdraví i zábavu a zároveň připomene Mezinárodní den seniorů. Zájemci si musí místo rezervovat předem.

V pátek 2. října od 15:00 odstartuje v dětském oddělení nový tvořivý cyklus Nápadník, který bude pod vedením Hanky Havelkové pokračovat po celý školní rok. Účastníci se mohou těšit na výrobu originálních šperků a dekorací, při které budou využívány také recyklované materiály. Hned při prvním setkání dostane nový život staré tričko, ze kterého si děti i dospělí vyrobí originální náhrdelník. Nápadník je součástí programu Recy-věci a na jednotlivá setkání je nutná rezervace předem.

Knihovna Jiřiny Zábranové se těší na všechny malé i velké návštěvníky a školákům, rodičům i pedagogům přeje příjemný vstup do nového školního roku.

Zdeňka Komrsová
Knihovna Jiřiny Zábranové

Noc literatury v Humpolci

Také letos se Humpolec připojí k oblíbenému literární projektu Noc literatury, který představuje současnou evropskou tvorbu trochu jinak – prostřednictvím veřejných čtení na netradičních místech.

Během jednoho večera jsou naplánována tři zastavení. Literární putování začne ve středu 16. září v 18:00 před budovou knihovny, následovat bude čtení v Základní škole Hradská, pracovišti Městské policie Humpolec a program vyvrcholí v Knihovně Jiřiny Zábranové.

Ukázky vybraných knih přečtou vrchní strážnice městské policie Adéla Nováčková, herečka a spisovatelka Marka Míková a herec Tomáš Dastlík, člen souboru Divadla na Vinohradech.

Marku Míkovou si mnozí pamatují jako princeznu Růženku z oblíbené pohádky Jak se budí princezny, jejíž část se natáčela na hradě Orlíku.

A protože humpolecká knihovna oslavila v květnu 105 let od svého vzniku, bude letošní večer ještě slavnostnější. Literární putování doprovodí hudba v podání saxofonisty Jaroslava Vacka i malé občerstvení.

Přijďte s námi objevovat současnou evropskou literaturu, nahlédnout na známá i méně známá místa z jiné perspektivy a užít si společně atmosféru Noci literatury. Těšíme se na vaši návštěvu.

Ludmila Trnková
Knihovna Jiřiny Zábranové

Hmyzí stezka v knihovní zahrádce

V pondělí 10. srpna byla v knihovní zahrádce otevřena Hmyzí stezka, která dětem nabízí možnost hravou formou poznávat svět drobných obyvatel zahrad a zároveň si vyzkoušet, co všechno už o hmyzu vědí. Jako první se na cestu plnou otázek a úkolů vydali malí turisté z oddílu TOM Šlápoty Hněvkovice. Po nich si stezku začali postupně zkoušet také další návštěvníci knihovny.

Hmyzí stezka našla své místo v knihovní zahrádce, která se během letošního roku postupně proměňuje v příjemné místo nejen pro čtenáře, ale také pro nejrůznější drobné živočichy. O zahrádku se kromě knihovnic s velkou péčí starají také Blanka Sajnerová a Blanka Jiskrová s manželem. Knihovna jim

Jak se stát motýlem Štěpánka Sekaninová

Albatros, pro děti od 6 let

Jaké to je být malou housenkou a čekat na chvíli, kdy se z ní stane motýl? Kniha *Jak se stát motýlem* zavede děti do světa housenky Amandy a přiblíží jim její cestu k velké proměně. Malí čtenáři se prostřednictvím příběhu dozvědí, jak se housenka žije a jak probíhá její proměna v motýla. Kniha propojuje poutavé vyprávění s poznáváním přírody a doprovází ji ilustrace Linh Dao. Je určena dětem od 6 let.

Světluška Věruška Kateřina Dvorská

Fragment, pro děti od 5 let

Malá světluška Věruška žije se svými rodiči a sestřičkou Květuškou v domečku ukrytém v černém bezu. Právě ji čeká první školní noc, jenže nemůže najít svou lucerničku a bez ní se do školy v šípkovém keři nemůže vydat. Věruška má navíc obavy z paní učitelky i nových spolužáků a přemýšlí, zda si mezi nimi najde kamarády. Světluška Věruška je hřejivý příběh o odvaze a přátelství, doplněný ilustracemi Terezy Kepákové. Kniha je určena dětem od 5 let.

Hmyzí pohádky Martina Boučková

Edika, pro děti od 7 let

Jiřík je kluk z města, který by nejraději trávil čas s mobilem, dokud ho návštěva u tety na venkově nezavede do úplně jiného světa. Když při práci na zahradě v návalu zlosti ublíží včele, probudí kouzlo starého dubu a sám se ocitne v hmyzí říši. Postupně si vyzkouší, jaké je být včelou, kobylkou, ponravou, zlatohlávkem, svižníkem, motýlicí nebo mravencem. Dobrodružný příběh dětem ukazuje, že i ti nejmenší obyvatelé přírody mají v přírodě své důležité místo. Knihu ilustroval Jakub Dvořák a je určena dětem od 7 let.

velmi děkuje za jejich pomoc, čas, zkušenosti i dobré rady, díky nimž může zahrádka dál růst a rozkvétat.

K její letošní podobě přispěly také děti. Na konci školního roku vysadili druháčky ze ZŠ Hradská nové rostliny, které během prázdnin rozkvetly a přilákaly řadu návštěvníků z hmyzí říše. Na květech tak bylo možné během léta pozorovat včely, čmeláky, motýly i další drobné obyvatele zahrádky. Nechybí zde ani levandule, která svými fialovými květy láká opylovače a zároveň se stala inspirací pro další prázdninovou knihovní akci.

V pondělí 17. srpna se v prostorách knihovny uskutečnilo Levandulové tvoření s výtvarnicí a pedagožkou Julií Pelikánovou. Děti si během tvořivého odpoledne ušily látkové pytlíčky, které naplnily voňavou levandulí. Celé setkání se neslo v příjemné prázdninové atmosféře a vůně levandule zůstala v knihovně ještě dlouho po jeho skončení.

Knihovní zahrádka je ale také místem pro setkávání a společné čtení. Během léta se zde uskutečnilo setkání Čtenářského klubu pro děti a milovníky fantasy literatury. Knihy a povídky o příbězích se tak alespoň na chvíli přesunuly z knihovních prostor mezi květiny a zeleň.

Proměna knihovní zahrádky tím ještě nekončí. Na podzim do ní přibude také hmyzí domeček, který děti společně vyrobí během říjnového tvůrčího workshopu.

Hmyzí stezku mohou děti navštívit až do konce září v otevírací době dětského oddělení knihovny. Stezka pochází z ateliéru Alafuki a je součástí celoročního projektu Hmyzí svět v knihovně, který je finančně podpořen Ministerstvem kultury ČR.

Zdeňka Komrsová
Knihovna Jiřiny Zábranové

Ohlédnutí za výstavou Na plný plyn

Letní výstava „Na plný plyn“ ve výstavním sále humpoleckého muzea na Dolním náměstí sklídila velký úspěch a přilákala stovky milovníků techniky a umění. Jedinečná expozice velkých kovových modelů automobilů v měřítku 1:8, která byla k vidění od 3. června do 30. července 2026, se tak stala jedním z hlavních kulturních taháků letošního léta v Humpolci.

Základem výstavy byla unikátní sbírka humpoleckého modeláře Miloše Lesiny. Měřítko 1:8, označované ve světě modelářství jako big scale, nabízí fascinující pohled na detaily. Návštěvníci tak mohli z bezprostřední blízkosti obdivovat precizně vyvedené modely závodáků, veteránů i automobilových legend jako např. Bugatti Atlantic, Lamborghini Miura P400S, Alpine A110 1600S, Opel Manta, jakož i vozy českých značek zastoupené mj. Tatrou 603 a Škodou 130 RS.

Expozici také obohatil několika svými modely západočeský sběratel Marek Žádník. Mezi největší magnety patřila věrná kopie historického vozu Fiat, který v roce 1907 triumfoval na Velké ceně Francie.

Výstava však nebyla „pouze“ přehlídkou automobilových modelů... Prostor ožil i barevnými plátny píseckého malíře

Josefa Hrádka. Jeho malby inspirované estetikou rychlosti, benzínu a klasických aut dodaly prostoru tu správnou nostalgickou atmosféru.

Na výstavě bylo k vidění celkem 23 modelů aut z různých let 20. století (nejstarším byl již zmíněný Fiat z roku 1907, nejmladším Ferrari F40 z roku 1989), z výtvarných děl pak 14 originálních obrazů a osm autorských tisků.

O tom, že výstava zaujala celé generace, svědčila i vysoká návštěvnost rodin s dětmi. Zatímco dospělí uznale studovali technické parametry a preciznost zpracování, menší návštěvníci kromě vystavených modelů oceňovali připravené tvořivé aktivity, ať už se jednalo o omalovánky, puzzle, pexeso nebo poznávání log automobilek.

Vrcholem výstavy byly dvě komentované prohlídky Miloše Lesiny, během nichž poodhalil zákulisí vzniku modelů a prozradil, kolik stovek hodin mravenčí práce se za každým takovým skvostem skrývá.

Barbora Michálková
Muzeum dr. Aleše Hrdličky v Humpolci

Podzimní pozvánka do muzea

Letní turistická sezóna pomalu končí, ale nekončí muzejní akce pro veřejnost, na které vás, kromě prohlídky stálých expozic, chceme pozvat.

Výstavní sál na Horním náměstí

Pro ty nejmenší je určena především výstava humpoleckého Loutkového divadla, kterou členové souboru připravili k 95. výročí jejich činnosti. Tyto výstavy pořádají v pravidelných pětiletých intervalech a vždy jsou veřejností velmi navštěvované.

Malí i velcí tak mohou v autentických kulisách spatřit téměř čtyřicet loutkových postavíček a dvacet zvířátek začleněných do osmi pohádkových scén – O pejskovi a kočičce, Sněhurka

LOUTKOVÉ DIVADLO

MĚSTSKÉHO KULTURNÍHO
A INFORMAČNÍHO STŘEDISKA
V HUMPOLCI

dovoluje si Vás pozvat na

VÝSTAVU LOUTEK, DEKORACÍ A DIVADELNÍ TECHNIKY

U PŘÍLEŽITOSTI
95. VÝROČÍ
ČINNOSTI LOUTKOVÉ SCÉNY
A 120. VÝROČÍ
LOUTKÁŘSTVÍ NA HUMPOLECKU

Výstava se koná
ve výstavní síni
Muzea dr. Aleše Hrdličky
v Humpolci - Horní náměstí

Zahájení výstavy
NEDELE 2. srpna 2026
v 15:00 hodin

Výstava potrvá do
NEDELE 27. září 2026

Otevřeno:
pondělí - zavírací den
út - pá 9:00 - 16:00 hodin
so - ne 10:00 - 16:00 hodin

1931–2026

95 LET LOUTKOVÉ SCÉNY V HUMPOLCI
120 LET LOUTKÁŘSTVÍ NA HUMPOLECKU

a sedm trpaslíků, Zajíčková chaloupka a další. Nejstarší vystavené a dosud používané kulisy se datují do roku 1931, ty nejnovější jsou z roku 2025.

Výstavu dotváří množství více či méně starých rekvizit používaných například pro napodobení sněžení, mlhy, zvukové ozvěny. Nechybí ani ukázky staré osvětlovací techniky a zvukových zařízení. Pamětníci mohou zavzpomínat na historii souboru a jeho bývalé členy, kterým je věnován jeden z výstavních panelů.

Výstava bude ke zhlédnutí až do neděle 27. září.

Výstavu loutek nahradí v říjnu zcela odlišný žánr, a to fotografie Vladimíra Hůly a v listopadu zaplní výstavní prostory malby a kresby Zdeňka Šplíchala a grafiky Petra Bendy.

Ve výstavním sále na Dolním náměstí probíhá neobvyklá umělecká výstava Josefiny Duškové pod názvem Stávám se kapkou. Jak název napovídá, tématem je především ztvárnění vody v různých podobách, ať již na

obrazech nebo v prostorových objektech vytvořených ze sádky nebo ocelové sítě.

V říjnu zaplní sál realistické obrazy humpoleckého malíře Jiřího Podoby a v listopadu abstraktní malby Janette de la Colette.

Těšit se můžete také na podzimní muzejní vycházku a další z přednášek z cyklu Věda v muzeu.

Krasoňov

V letošním roce oslaví mnoho obcí našeho regionu významné výročí. Uplyne totiž 800 let od první zmínky některých sídel v písemných pramenech. V květnu roku 1226 potvrdil papež Honorius III. listinou želivskému klášteru držení statků, které jsou zde vyjmenovány. Text je psán latinsky, ale některé názvy obcí či míst se dají i po osmi stech letech celkem jistě identifikovat.

Za uplynulých 800 let se zmínky o těchto vesnicích a jejich obyvatelích objevily v psaných materiálech již několikrát a několik jednotlivých písemností je také součástí sbírky humpoleckého muzea. Dle charakteru těchto textů se můžeme zabývat komplexnější historií vsi, nebo se naopak pokusit zachytit konkrétní lidský osud. Budeme se zajímat o obce podléhající v letech 1910–1960 pod správu humpoleckého okresu.

„List výučný“ obuvníka Karla Kváše

Jednou z těchto obcí je Krasoňov, který se nachází asi 6 kilometrů jihovýchodně od Humpolce. V tomto díle nás bude zajímat rodina obuvníka Karla Kváše, rodáka z Krasoňova, který si později pořídil dům čp. 293 v Humpolci v Hradské ulici. Soubor dokumentů o této rodině věnovala do muzejní sbírky před téměř dvaceti lety vnučka pana Kváše.

Z něj se dozvídáme, že se Karel Kváš narodil 14. srpna 1875. Byl synem Jana Kváše, domkáře v Krasoňově čp. 25, a Barbory Tůmové z Bystré a měl sedm starších bratrů. Když se Karel narodil, jeho nejstarší bratr Josef již oslavil 19. narozeniny.

V 15 letech nastoupil Karel Kváš do učení k Adolfu Khünovi, obuvníkovi v Humpolci. Výuční list získal o tři roky později v roce 1894 a mistrem obuvnického řemesla se stal v červenci 1903. V srpnu téhož roku se oženil s Marií Svobodovou, dcerou Emanuela Svobody z Kletečné. Novomanželé se usadili v jednom bytě v domě čp. 326 v Humpolci v tehdejší Německobrodské ulici, který patřil pekařskému mistrovi Františkovi Drahozalovi. Zde se jim během dvou let narodily dcery Marie a Anna, jejíž dokumenty jsou též součástí sbírky. Později se přestěhovali do bytu v čp. 300 na tehdeším Riegrově náměstí, kde se rodina rozrostla o další dvě dcery.

V srpnu 1911 koupili Kvášovi za 7 360 korun dům čp. 293 v Hradské ulici a Karel Kváš si v něm zřídil obuvnickou dílnu.

Z dokumentu s názvem Přiznání výnosu nájemného za činžovní léta 1917 a 1918 si můžeme udělat představu o tom, jak tehdy dům čp. 293 vypadal. Kvášovi, kteří v říjnu 1917 získali domovské právo v Humpolci, obývali největší byt v přízemí. Ten se skládal z pokoje, sklepa a půdy a patřil k němu dřevník, chlív a „krám“. V přízemí domu byly ještě další čtyři jednopokojové byty a v prvním patře domu také dva jednopokojové byty, z nichž jeden měl i vlastní kuchyň. K oběma příslušely dřevníky. Podkrovní půdu mohli využívat i obyvatelé ostatních bytů. V roce 1919 obdrželi manželé Kvášovi kvitanci s potvrzením, že splatili 3 000 korun humpolecké Okresní záložně hospodářské, od které si tuto sumu na koupi

reklama obuvníka Karla Kváše

domu čp. 293 vypůjčili. Dle tohoto dokumentu se Karel Kváš jako voják účastnil 1. světové války.

Z údajů sčítání lidu z roku 1921 zjistíme, že s Karlem a Marií Kvášovými žilo v bytě i jejich pět dětí – Marie, Anna, Jiřina, Emilie a Karel, a také Alois Koten, narozený 17. listopadu 1901 v Želivě, který byl obuvnickým učedníkem.

Ve 20. letech 20. století se se jménem Karla Kváše setkáváme také v zápisech městské kroniky. V prosinci 1922 byl na první valné hromadě místní organizace Československé strany lidové v Humpolci zvolen jedním z revizorů účtů, v prosinci 1923 se stal členem výboru strany. Byl také členem výboru zdejšího Společenstva obuvníků. V kronice se dočteme, že: „od r. 1922 řemeslo obuvnické v Humpolci velmi upadá, čehož dokladem jest nápadně malý počet učňů. Příčinou jest velká konkurence obuvi tovární a v Humpolci zřízení prodejny Baťovy ze Zlína“.

V roce 1924 probíhala v Humpolci „výstava učňovských prací“, kde byly rozdány ceny a diplomy nejlepším učňům a také jejich mistrům, mezi nimiž byl i Karel Kváš.

O situaci ševcovského řemesla v Humpolci, tentokrát z roku 1934, se můžeme opět dočíst v kronice: „Humpoleckému Družstvu obuvníků bylo 31. března 1934 povoleno otevřít prodejnu a správkárnu obuvi v Humpolci na Riegrově náměstí v čísle 3. Byl to obranný čin proti prodejně a správkárně obuvi firmy Baťa ze Zlína, jež i v Humpolci všechny obuvnické živnosti ochromila, takže i počet obuvnických živností, v Humpolci kdysi tak početný a hojný, se velmi zmenšil. Úbytek bylo znáti i v živnostenské škole pokračovací, kde byla dříve dvojtřídní odborná škola obuvnická se značným počtem žáků a samostatným odborným učitelem – praktikem ze

stavu obuvnického, jež zcela zanikla, ježto v posledních letech neměla ani jediného žáka“. Zdá se však, že již zavedení živnostníci ve své práci pokračovali, protože na opise domovského listu Karla Kváše z roku 1942 lze v kolonce „povolání neb zaměstnání“ číst „Schumacher – obuvník“.

[illegible]

účetní doklad obuvníka Karla Kváše

Z poválečného období se k rodině Kvášově pojí pouze dva dokumenty. Jedním je občanský průkaz Marie Kvášové, roz. Svobodové, z roku 1950. Druhým je dopis Finančního odboru rady ONV v Humpolci ohledně přiznání domovní daně adresovaný Karlu Kvášovi a jeho dceři Anně z roku 1958. O dalších osudech rodiny Kvášovy jiné informace nemáme.

Nástroje používané Karlem Kvášem v jeho obuvnické dílně jsou v současné době vystaveny v expozici Jak se žilo, jak se žilo v Muzeu dr. Aleše Hrdličky v Humpolci.

Ještě dodejme, že dům čp. 293 byl v 80. letech 20. století zbourán a stával v místech současného volného prostranství proti budově Střední školy informatiky a cestovního ruchu.

Voitěch Novák

Muzeum dr. Aleše Hrdličky v Humpolci

dům č.p. 293 na přelomu 70. a 80. let 20. století

Kletečná, Krasoňov, Lhotka, Petrovice, Plačkov

Ve čtvrtek 25. 6. 2026 se v Medově vile uskutečnil slavnostní křest knihy věnované humpoleckým místním částem Kletečná, Krasoňov, Lhotka, Petrovice a Plačkov. Publikace vznikla u příležitosti 800. výročí první písemné zmínky o těchto obcích. Knihu pokřtil básník a spisovatel Miloš Doležal za účasti autorů Ireny Krčilové a Vladimíra Staňky, hostů i místních obyvatel, kteří společně zavzpomínali na historii i život v jednotlivých obcích. S laskavým svolením Miloše Doležala přinášíme čtenářům Zálesí jeho slavnostní řeč, která při této příležitosti zazněla.

Vážený přátelé,
mohla by tak začínat nějaká rýmovaná básnička:

*Krasoňov, Kletečná,
Petrovice, Lhotka,
Plačkov není ves smutečná,
člověk s člověkem se tady ještě potká.*

Co název obce, to přepěkné české slovo, které v sobě nese nějaké sdělení, význam, důvod pojmenování a vlastně i jakési jedinečné DNA každého z těch míst. My dnes tady uvádíme

v život knížku, která přibližuje historii těchto obcí. A ukazuje se, i díky autorům – Ireně Krčilové, Vladimíru Staňkovi a jejich spolupracovníkům – že není malých, posledních míst; že každá z těch vsí má zajímavou historii, obyvatele, stavby, stromy... Čtenář žasne, co vše je možné z minulosti vyčíst, zjistit a popsat. A jaké náramné detaily se vynořují – třeba když si čteme jména dávných obyvatel Kletečné – Mandalína Tesařka, Šaman, Šibal, Vejlupek, Cvrček, Buben. Nebo v Krasoňově – Chytřej, Zadek... Nebo rozličná pojmenování míst, polí, rybníků a luk: Smrdov, U Pepičků, Jambor, Tuksa, U Čmelíků, Houserovka, Škarýdka, Klocák, Touškov... Jak býval náš jazyk bohatý a důvtipný a jak se bohužel smrskává a chřadne, tak jako z vesnic mizí zbytky lidového vysočinského umění a vesnické architektury, dřevěné ploty, kamenné stodoly, polní cesty, dokonce se kradou i smírčí kříže.

Ale nenaříkejme a radujme se, že tu máme knihu, která nás velice podrobně seznamuje s pěti obcemi našeho domovského kraje. Když se díváme na mapu (a je dobře, že i v knize jsou mapy přítomny), může nám připadat, že Humpolec je takovou kvočnou a ony vesnice kuřátka, které se k ní vztahují. Jak ale nazvat toto mapované území? Je to Humpolecko. Je to Zálesí. Je to krabatinská Vysočina. Je to Želivsko. Právě – nesmíme zapomenout na bod nejstarší a určující – tedy na želivský klášter a jeho ústřední místo v dějinách regionu. Kultivační, duchovní, vzdělávací, hospodářské,

kulturní. Je to 800 let, co papež Honorius III. (8. května 1226) vydal/podepsal listinu se jmény i těchto obcí a po zvláštním poslu listinu poslal (můžeme si představovat, jak posel asi překonával v létě 1226 Alpy) do želivského konventu, který se nacházel v hustých lesích. Mimochodem, papež Honorius III. patřil k těm světlým papežům v dějinách, za jeho pontifikátu byl schválen dominikánský a františkánský řád a on sám dával přednost laskavosti před přísností a křikem.

Tedy máme tu osmisetletou historii, která rozhodně nebyla fádní. A protože žijeme ve střední Evropě, byla bohatá nejen na příznivé životní podmínky a podnebí (střídání čtyř ročních období), ale také na války, katastrofy, pohromy a totalitní režimy. Co jen armád tímto krajem prošlo, kolik generací se vystřídalo, kolik radosti a bolesti se potkávalo. Lidé, krajina, zvířata, země a nebe – to je ústřední motiv této knížky.

Co vše v knize potkáváme – zajímavé postavy, dramatické osudy, zvonice, kaple, mlýny, smírčí kříže, polní křížky, brzdový kámen, mostky, přehradu, rozličné pověsti a zkazky; dozvídáme se, že se tu rýžovalo zlato, že tu byl zavražděn sekerou Jíra, seznamujeme se s vyšívanými krasoňovskými čepci, s asimilací židovských sousedů a jejich vyvražděním během holokaustu; nebo že se plánovala železnice vedoucí z Humpolce přes Jiřice do Pacova, nebo že ve Lhotce „stoupá blahobyť také tím, že je omezeno čepování lihových nápojů, zvláště kořalky.“ Nebo že na valše pod Petrovicemi pohostinná rodina Kratochvílova i Šamanova vycházely v létě ochotně vstříc unaveným kolemjdoucím výletníkům, neboť se tam „dostalo láhvové pivo, chléb s dobrým máslem nebo nějaký ten salám a syreček, vlídná valchářka uvařila na požádání i kávu, někdy měla i nějaký ten koláč v zásobě a nabídla jej.“ Tíživé jsou informace

o socialistické kolektivizaci venkova v padesátých letech. Já jsem si zvláště oblíbil tuto vtipnou říkanku z Kletečné:

*Skákala bába, inga, cinga,
ryksum, ferdum, přes rybník,
skákal za ní, inga, cinga,
ryksum, ferdum, kominík.
Počkej, bábo, inga, cinga,
ryksum, ferdum, tututu,
budeš platit, inga, cinga,
ryksum, ferdum, pokutu!*

Ale je toho mnohem mnohem více, co v publikaci objevíte vy – kniha je bohatá a pestrá, jako ten vysočinský kožich, který býval vyšívaný motivy tulipánů, růží, poupat, rozmarýnů, jablíček a „jiných skvostů národního ornamentu našeho“. Chtěl bych na závěr také připomenout, že jedním ze zdrojů knihy se stal humpolecký časopis Zálesí, do kterého před válkou přispívali místní venkovští učitelé a jejich žáci. Co pro ně znamenalo slovo domov a jak dokázali svůj domov zabýdlet, popsat, co vše zaznamenali z vyprávění předků – to je inspirativní i pro dnešní časy.

A na závěr mi dovoluť zvolání:

*Krasoňov, Kletečná,
Lhotka, Petrovice,
Plačkov není ves smutečná,
knih takových to více!*

Miloš Doležal

Putování čísla popisného 52 od Mottlova gruntu

Pokud pročítáte literaturu o našem městě, nebo prohlížíte staré fotografie, občas zjistíte, že mnohé domy z fotografií již nestojí, mnohá místa už nenajdeme. Někdy si při pohledu na placky, proluky či vysoké paneláky představíme, jak vypadala tato místa na počátku 20. století, kdy zde stály staré domy a stavení se svými zahradami a dvorky. Kam až se po jejich historii můžeme vypravit?

Pamětníky při pohledu na přiloženou fotografii jistě napadne: „Štěpánková drogerie“. Tu bychom našli v evidenčních soupisech pod čp. 715. Dům vznikl při přestavování čp. 65, patrového domu, který patřil k početné zástavbě stavení Barvířské ulice, kolem kterých protékal potok od rybníka Na Hrázi k Malátovu rybníku v prostoru dnešního parku Stromovka. Právě před Štěpánkovou drogerií vedlo koryto potoka a stál zde mostík, což byl jediný způsob ve městě, jak překonat v 19. století potok povozem. Město se tedy muselo v této části projíždět dnešní Rašínovou (dříve Kapelní) ulicí, jelikož dnešní Kamarýtova ulice končila v místech parku Stromovka bažinatým terénem a potoky. Inu pojmenování Na Rybníčku, nějak vzniknout muselo.

Podobu domu v 19. století nám uchovala fotografie z muzejních sbírek. Popis uvádí, že jde o Trnkův dům po požáru roku 1900. Paměti Augustýna Kryštofka, uložené v místním muzeu,

říkají, že 7. dubna 1899 v šest hodin ráno vznikl požár, při kterém byly zasaženy tři domy ležící na potoce: 63, 64, 65. Spis Adolfa Havelky o humpoleckých domech a jejich přezdívkách nám zase v historické paměti zanechal pojmenování domu Na Moničiným, zřejmě podle manželky některého výrazného majitele. Sám Havelka jmenuje soukeníka Kristiána Skorkovského. Podíváme-li se do soupisů majitelů z adresářů a archivních pramenů, najdeme zde doklady těchto vlastníků. V roce 1914 a 1900 je zde opravdu uváděn jako majitel Josef Trnka.

Smetanova ulice

V roce 1891 vlastnili dům manželé Jan a Anastázie Vilímovi. V polovině 19. století i v roce 1882 je jako majitel uváděn Kristián Skorkovský. V roce 1838, kdy máme doloženou podobu stavení tzv. císařskými otisky stabilního katastru, je majitelem Benedikt Sychrava. Na počátku 19. století vlastnil dům František Komrs, od roku 1808.

„A co dál?“ říkáte si. Dál je to s historickými prameny složitější. Dochovaly se nám například pozemkové knihy, knihy smluv o prodeji nemovitostí. Jenže vyznat se v nich a přečíst si staré záznamy, nemusí být nejsnazší úkol. Situaci nám

navíc komplikuje číslování domů ve městě. Dnešní rozmístění čísel popisných nemusí odpovídat tomu, kde tyto domy stály dříve. K jejich původní poloze se můžeme dostat díky starým mapám a stabilnímu katastru, nebo můžete sáhnout po knize *Ve starých humpoleckých uličkách*. Jenže tato čísla získávají domy při přechíslovávání v roce 1805. Původní čísla tzv. konskripční zaváděla Marie Terezie v letech 1770–71. A před tím? Domy a grunty se pojmenovávaly často „po došku“, tedy po majitelích. Tento název se pak udržoval. Město se dělilo na čtyři čtvrtě a každá čtvrť měla očíslované pořadí svých gruntů. Pokud se nám podaří tyto informace propojit, můžeme se tedy vydat po stopách domů až ke starým gruntům z období novověku.

A jak je to tedy s domem čp. 65, místo kterého dnes stojí panelový dům, přesněji čp. 52 na rohu ulic Smetanova a Rašínova? V soupisu gruntů, který si můžeme prohlédnout např. v knize Gustava Koblihy, dům spojíme s gruntem Mottlů ve třetí čtvrti pod číslem 17. Majitelem je zde uváděn Jan Hynek. To potvrzuje i pozemková kniha z roku 1744. Jako hospodář je zde uváděn od roku 1743 Mikuláš Kautský, který koupil grunt od Doroty, vdovy po Janu Hynkovi. Roku 1747 Mikuláš grunt smění s gruntem Chlupáčkovým a majitelem se tak stává Kašpar Motl. Ten zde hospodaří jedenáct let a pak vše prodává Antonínu Trnkovi. I Trnka po čtyřech letech grunt opouští. Smění ho handlem s Františkem Kryštůfkem mladším. František pak po několika letech grunt vymění s Veronikou, vdovou po Václavu Komrsovi. Tehdy (v roce 1775) se již u Mottlova gruntu uvádí číslo konskripční 52.

O tři roky později Veronika postupuje grunt svému synu Karlu Komrsovi. Ten pak dům i pozemky patřící ke gruntu postupuje roku 1808 synu Františku Komrsovi. Tehdy již pod novým číslem popisným 65.

Tím se nám podařilo spojit historické prameny a odvyprávět celou historii tohoto gruntu. Náhoda tomu chtěla, že číslo popisné 52 leží v místech domu pod původním číslem konskripčním 52, ačkoliv došlo k přechíslování, zbourání domů a přesunu čp. jinam.

Podaří se odvyprávět i další příběhy humpoleckých gruntů?

Zdeněk Škrabánek

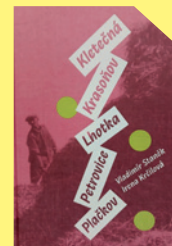

Trnkův dům po ohni, rok 1900

Humpolecký výroční kvíz

Vyzkoušejte si náš humpolecký výroční kvíz a zahrajte si o knihu Kletečná, Krasoňov, Lhotka, Petrovice, Plačkov autorů Vladimíra Staňka a Ireny Krčilové.

Správné odpovědi zašlete s předmětem „Hrajeme si – podzim“ na e-mail mekis@infohumpolec.cz nebo je doručte osobně s uvedením vašeho jména a kontaktních údajů (e-mail nebo telefon) do infocentra. Ze správných odpovědí doručených do 31. října 2026 vybereme výherce, jehož jméno zveřejníme v zimním vydání Zálesí.

1) Jaké výročí založení si v roce 2026 připomíná loutkové divadlo v Humpolci?

- a) 90 let
- b) 95 let
- c) 100 let

2) Kolik let letos uplynulo od natočení legendární české komedie Marečku, podejte mi pero!, díky níž se Hliník „odstěhoval do Humpolce“?

- a) 40 let
- b) 50 let
- c) 60 let

3) Kolik let letos uplynulo od otevření HLINÍKÁria v budově humpoleckého kina?

- a) 20 let
- b) 15 let
- c) 25 let

4) Jaké výročí slaví v roce 2026 Základní umělecká škola Gustava Mahlera v Humpolci?

- a) 75 let
- b) 80 let
- c) 85 let

5) Které výročí si v roce 2026 připomíná výtvarný obor ZUŠ Gustava Mahlera v Humpolci, u jehož zrodu stál malíř a pedagog Josef Sztacho?

- a) 55 let
- b) 65 let
- c) 75 let

6) Kolik let uplynulo od první písemné zmínky o Kletečné, Krasoňovu, Lhotce, Petrovicích a Plačkově?

- a) 750 let
- b) 850 let
- c) 800 let

7) Kolikátý ročník seriálu všestrannosti Zlatá podkova hostil v roce 2026 Humpolec?

- a) 59.
- b) 61.
- c) 65.

8) Jaké výročí narození si v roce 2026 připomínáme u humpoleckého rodáka a letce RAF Josefa Chytrého, kterému byla v červenci slavnostně odhalena pamětní deska?

- a) 100 let
- b) 105 let
- c) 106 let

9) Kolik let letos uplynulo od narození básníka, spisovatele a překladatele Jana Zábrany, jehož život je úzce spjatý s Humpolcem?

- a) 90 let
- b) 100 let
- c) 95 let

10) Kolik let v roce 2026 uplynulo od narození Jiřího Rychetského, významného pedagoga a regionálního historika Humpolecka, který jako první začal hloubkově zkoumat dětství a mládí hudebního skladatele Gustava Mahlera?

- a) 90 let
- b) 100 let
- c) 110 let

Výherci minulé soutěže **Hana Jiráková, Petr Pícha** a **Marie Blažíčková** obdrží dárkovou tašku s užitečnými věcmi nejen na cesty. Získají reflexní vestu, kvalitní deštník, propisku, klíčenku a flash disk ve tvaru odtahového vozidla od firmy PRETOL. Blahopřejeme!

Správné odpovědi: **1b, 2a, 3c, 4b, 5a**

Nadpřirozená schopnost

Představte si, že se ráno vzbudíte a máte nějakou nadpřirozenou schopnost...

Ráno jsem se probudila s divným pocitem. Připadala jsem si jinak, možná trochu zmatenější, než po ránu bývám. Myslela jsem si, že jsem se jen dobře vyspala, což se moc často nestává, ale nedávala jsem tomu žádnou váhu a šla do kuchyně. Sedla jsem si naproti bratrovi a najednou jsem měla chuť vtipkovat stejně jako on. Slova ze mě létala úplně přirozeně, přestože jsem byla vždy tichá a uzavřená. Matka se na mě po dlouhé době i usmála, což se doma moc neděje, většinou si o mě dělá starost. V té chvíli jsem si uvědomila, že jsem převzala část bratrovy povahy.

Ve škole to bylo ještě zvláštnější. Stačilo stát vedle premiantky třídy a najednou jsem bez přemýšlení chápala matematiku, kterou jsem dříve sotva zvládala. Když jsem se bavila s oblíbenými lidmi, cítila jsem jejich sebevědomí a extroverzi – něco, co jsem nikdy nezažila. Byla jsem šťastná. Už jsem nebyla ta divná holka vzadu v rohu, co má problémy. Konečně jsem dokázala mluvit s lidmi beze strachu. Připadala jsem si normální.

Jenže po několika dnech jsem si začala všímat něčeho až děsivého. Když jsem byla s jinými lidmi, měnila jsem se podle nich. Vedle sportovců jsem byla energická, avšak nikdy ne lepší než oni. Vždy jsem se začala chovat podle ostatních, abych zapadla. Přestávala jsem poznávat, zda reaguji podle sebe, nebo podle nich... „Je v tom vůbec rozdíl?“ ptala jsem se v duchu.

Začala jsem svoji novou schopnost používat schválně. Kopírovala jsem vlastnosti ostatních tak, abych nikdy nebyla nejlepší ani nejhorší. Jen průměrná. Neviditelná. Bylo

to snadné. Nikdo si mě nevšímal a já nemusela řešit strach z odmítnutí. Čím víc jsem se skrývala za cizí osobnosti, tím víc jsem mizela. Jednoho dne jsem se podívala do zrcadla a nedokázala jsem říct jedinou vlastnost, která by byla opravdu moje. Začala jsem se bát lidí. Ne proto, že by mě soudili – na to jsem byla zvyklá už dříve – ale proto, že mi kradli poslední kousky mé reálné existence. Utíkala jsem od všech, chránila jsem někoho, možná stále mě...?

Pak přišel jeden večer, bylo příjemné počasí, jen vánek chladil mou hlavu od všech myšlenek. Našla jsem místo, kde jsem byla absolutně sama, příliš stará silnice, než aby tudy projelo jediné auto, příliš vysoko, než aby tu byl nějaký člověk. Žádné hlasy, cizí emoce či vlastnosti, které bych mohla převzít. Nejdříve jsem cítila jen prázdnotu, ale postupně jsem si uvědomila, že cítím samu sebe. Byla jsem slabá, úzkostlivá a zraněná. Přesto všechno jsem se po dlouhé době cítila svobodně. Nebyla jsem kopií nikoho jiného. To všechno jsem byla jen já. A tehdy jsem pochopila, že ostatní mě nezmění, nevylepší. A s realitou mé skutečnosti jsem volně, se slabým, smířeným úsměvem udělala krok vpřed.

Amálie Válová

Amálie Válová je šestnáctiletá dívka, která byla do konce června žákyní kvarty na Gymnáziu dr. Aleše Hrdličky a v září nastupuje na střední školu. Volný čas tráví se zvířaty, hlavně s koňmi a často i v kravíně. V klidných chvílích si čte či poslouchá hudbu.

**A nyní otočte
a zalistujte
Radničními
listy**

